

Substanțe periculoase: conștientizare, evaluare, protejare

Sectorul Curățenie Industrială

www.chemicalscampaign.eu

Evaluarea riscului în cazul utilizării
substanțelor periculoase
Campanie europeană

SLIC
Senior Labour
Inspectors
Committee

Finanțată de Uniunea Europeană

Introducere

Curățenia industrială reprezintă un sector dinamic, în dezvoltare, care este format din întreprinderi mici, multe dintre ele având mai puțin de 10 lucrători. Adesea, curățenia se desfășoară în afara programului normal de lucru, și anume dimineața devreme, seara sau în timpul nopții.

Lucrătorii pot fi angajați cu timp parțial sau cu contracte de muncă pe durată determinată și, de obicei, lucrează în diverse locuri de muncă, ceea ce mărește riscul de accidentare sau de îmbolnăvire.

Ce trebuie să facă angajatorii pentru a evalua riscurile pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor și a decide ce măsuri de prevenire sunt necesare?

- 1° Identificarea pericolelor și evaluarea tipurilor de riscuri ce decurg din operațiile desfășurate la locul lor de muncă;
- 2° Selectarea măsurilor de prevenire și protecție care trebuie aplicate;
- 3° Examinarea periodică a acestor măsuri pentru a verifica dacă își mențin eficiența și dacă nu au apărut alte riscuri.

CE MĂSURI SE POT LUA?

Acestea pot fi de protecție colectivă, organizatorice sau echipament individual de protecție (EIP).

Cum sunt implementate măsurile de protecție colectivă?

- Prin dotarea cu mijloace tehnice special adaptate la echipamentul de muncă sau la incintă.

NOTĂ

Atunci când se proiectează o incintă sau se achiziționează un echipament, angajatorul trebuie să se asigure că aspectele de securitate sunt complet integrate.

Cum poate fi organizată munca astfel încât riscul să fie eliminat sau redus?

- Prin reducerea timpului de expunere a fiecărui lucrător, reducerea numărului de lucrători expuși riscului, îndepărtarea riscurilor din zona de lucru și depozitarea corectă a produselor și a materialelor.

Ce tip de echipament individual de protecție (EIP) trebuie utilizat?

- În primul rând, trebuie avut în vedere că EIP este întotdeauna o măsură suplimentară. Cele mai bune soluții sunt cele care optează pentru securitate integrată, protecție colectivă sau măsuri organizatorice.
- Există diverse tipuri de EIP, cum ar fi măștile, mănușile, ochelarii, șorțurile și cizmele. Prin consultarea fișelor cu date de securitate se determină tipul care trebuie utilizat.

Există vreun document care conține informații despre substanța utilizată?

- Da. Informații detaliate se găsesc în fișele cu date de securitate. În plus, etichetele de pe ambalajul oricărui produs conțin informații utile despre utilizarea lui. **Citiți-le cu atenție!**

La ce fel de riscuri sunt expuși lucrătorii din sectorul curățeniei industriale?

Riscurile sunt foarte variate, deoarece depind de produsele de curățenie și de substanțele utilizate în zonele pe care le curăță. Riscuri pot prezenta atât substanțele din agenții de curățenie, cât și cele din murdăria care trebuie îndepărtată.

Cele mai periculoase substanțe sunt:

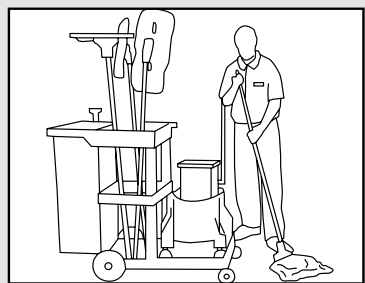
Hidroxidul de sodiu. Puternic corosiv, cauzează arsuri grave la nivelul pielii și al sistemelor digestiv și respirator. Poate cauza și leziuni oculare grave și permanente, cum ar fi orbirea, conjunctivita sau leziunile corneene. Foarte periculos în caz de ingerare și, de asemenea, nociv în contact cu pielea sau în caz de inhalare.

Apa oxigenată. Extrem de iritantă pentru ochi și pentru tractul respirator. Dacă este inhalată, poate irita membranele mucoase și sistemul respirator. Poate cauza iritație la contactul cu pielea. În contact cu ochii, poate cauza iritații și o senzație de arsură sau de umezire.

ATENȚIE!

Ori de câte ori este posibil, înlocuiți produsele care conțin aceste substanțe cu altele care nu sunt periculoase sau care sunt mai puțin periculoase.

Lucrătorii care fac curățenie pot fi expuși și la alte substanțe periculoase, în special în cazul îndeplinirii următoarelor sarcini:

- Îndepărtarea murdăriei grase și a vopselei
- Îndepărtarea prafului și a reziduurilor de la locurile de muncă
- Curățarea echipamentului industrial

Lucrătorii pot fi expuși și la interacțiunea periculoasă dintre chimicalele incompatibile.

Nu numai angajatorul este responsabil pentru evaluarea riscurilor la care sunt expuși lucrătorii. Și companiile care apelează la furnizori externi de servicii pentru curățarea locațiilor proprii trebuie să se asigure că lucrătorii firmei subcontractate nu sunt expuși la riscuri.

Ce principii trebuie luate în considerare atunci când se evaluează un risc?

Eliminarea riscului este principiul de bază în prevenire. Aceasta înseamnă că angajatorii trebuie să înlocuiască substanțele periculoase cu produse mai puțin periculoase. Aplicarea acestui principiu este obligatorie ori de câte ori înlocuirea este posibilă din punct de vedere tehnic și economic.

Atunci când materialele de curățenie conțin agenți chimici periculoși, angajatorul trebuie să evalueze riscurile pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, luând în considerare:

- Proprietățile periculoase ale agenților (a se vedea eticheta)
- Orice informații suplimentare legate de securitate și sănătate, puse la dispoziție de furnizor
- Nivelul, tipul și durata expunerii
- Condițiile de muncă asociate cu utilizarea agenților chimici, inclusiv cantitățile utilizate
- Valorile limită de expunere profesională
- Evaluarea măsurilor de prevenire sau necesitatea de a aplica astfel de măsuri
- Rezultatele supravegherii stării de sănătate a lucrătorilor.

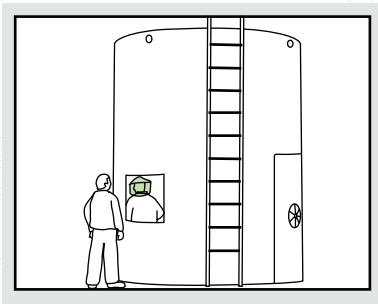
Atunci când se evaluează riscurile determinate de prezența agenților chimici periculoși, trebuie să se țină cont că rutele posibile de expunere sunt inhalarea, absorbția prin ochi sau piele, penetrarea pe cale parenterală și riscul de incendiu sau explozie.

Măsuri pe care le pot lua angajatorii pentru a-i proteja pe lucrători

	Eliminarea sau reducerea pericolului prin renunțarea la utilizarea substanțelor periculoase.
	Îndepărtarea pericolelor de lucrători prin selectarea unor procese cu emisii scăzute de gaze, vapori sau fumuri (de exemplu, prin utilizarea sistemelor închise care elimină riscul inhalării și contactul cu pielea). Acest lucru presupune alegerea echipamentului adecvat și menținerea acestuia în stare bună.
	Eliminarea la sursă a substanțelor periculoase degajate sau împrăștiate.
	Ventilarea generală suplimentar extracției la sursă (trebuie să se asigure o împropățare eficientă a aerului, prin admisia și circulația de aer curat din exterior pentru înlocuirea aerului contaminat).
	Utilizarea echipamentului individual de protecție (de exemplu mănuși, îmbrăcăminte de protecție și echipament de protecție respiratorie) suplimentar altor măsuri.

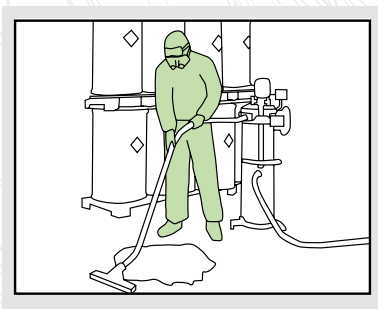
O atenție sporită trebuie acordată curățării spațiilor închise!

Lucrătorii care curăță spații închise, în rezervoare sau în nave, trebuie să fie supravegheați din exterior de o echipă specializată aflată în contact permanent cu lucrătorii care operează în interior. Calitatea aerului din interior trebuie monitorizată din exterior.

Lucrătorii trebuie să se apuce de lucru numai după ce au primit informații și instruire specială privind modul de îndeplinire în siguranță a sarcinii.

Cum ar trebui selectat echipamentul individual de protecție adecvat?

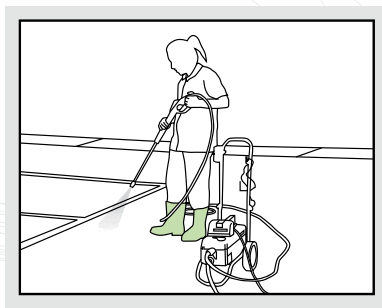
Trebuie luate în considerare informațiile privind echipamentul individual de protecție (EIP) cuprinse în fișele cu date de securitate ale agenților de curățat, care sunt puse la dispoziție de producătorii sau importatorii produselor chimice. De exemplu, se recomandă utilizarea ochelarilor de protecție, a mănușilor de protecție din PVC sau din neopren atunci când se manipulează hidroxid de sodiu.

Mănușile și alte articole de echipament individual de protecție trebuie selectate și utilizate în conformitate cu caracteristicile produsului și cu cele ale fiecărui lucrător în parte.

Informarea și instruirea lucrătorilor

Pentru a se asigura că sunt protejați corespunzător, lucrătorii și reprezentanții lor trebuie să fie informați cu privire la riscurile pe care le pot prezenta agenții chimici pentru sănătatea și securitatea lor și la măsurile necesare pentru reducerea sau eliminarea acestor riscuri. Este esențial să se verifice dacă au fost puse în practică măsurile adecvate.

Informațiile trebuie să fie furnizate angajaților într-o manieră simplă, clară și de înțeles. Toți lucrătorii, chiar și personalul extern, trebuie să fie conștienți de riscurile la care sunt expuși. Prin urmare, atunci când este contractată o companie externă pentru a furniza servicii de curățenie, angajatorii trebuie:

- să selecteze compania ținând cont nu numai de preț, ci și de calitatea serviciului
- să evalueze munca celor care fac curățenie, luând în considerare riscurile specifice la care pot fi expuși și pericolele despre care nu au fost informați
- să determine măsurile de prevenire care urmează să fie puse în practică și să definească sarcinile de curățenie
- să furnizeze informațiile necesare tuturor părților implicate, adică furnizorului de servicii și lucrătorilor.

RECEPȚIA PRODUSELOR CHIMICE

Recepția este prima etapă de manipulare a produselor chimice.

La recepționarea unui produs trebuie:

- Să se identifice, să se înregistreze și să se controleze livrarea acestuia;
- Să se verifice starea ambalajului (pentru depistarea oricăror deteriorări sau lipsa etichetelor);
- Să se verifice informațiile de pe etichetă;
- Să se verifice fișa cu date de securitate furnizată odată cu produsul.

Toate recipientele pentru substanțe și preparate periculoase trebuie să fie etichetate corespunzător.

Etichetele trebuie să fie lizibile și să conțină următoarele informații:

- Numele produsului;
- Identificarea fabricantului;
- Importatorul sau distribuitorul;
- Avertizări de risc;
- Avertizări de securitate;
- Pictograme și simboluri ale pericolelor.

CUM SE CITEȘTE O ETICHETĂ?

IDENTIFICAREA PERICOLELOR (în conformitate cu Anexa II a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

NOTĂ: În afară de simbolurile care indică substanțe toxice, nocive și iritante, se pot găsi și simboluri pentru produse cancerigene, mutagene sau toxice pentru reproducere, identificate cu ajutorul frazelor R specifice.

DESCRIEREA RISCULUI (Frază R)

(În conformitate cu Anexa III a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

MĂSURI DE PREVENIRE (Frază S)

(În conformitate cu Anexa IV a Directivei 67/548/CEE a Consiliului)

Toxic

R11-23/25:
Toxic prin inhalare și prin înghițire
Foarte inflamabil

S7-16-24-45:
A se păstra recipientul închis ermetic.
A se păstra departe de orice flăcără sau sursă de scântei – Fumatul interzis.
A se evita contactul cu pielea.
În caz de accident sau simptome de boală,
consultați imediat medicul (dacă este posibil, i se va arăta eticheta)

Foarte inflamabil

IDENTIFICAREA PRODUSULUI
(Substanță sau preparat)

COMPOZIȚIE
(Lista substanțelor periculoase conținute în preparat, în concordanță cu concentrația și toxicitatea)

ABCDE-33
Conține...

XXX Plc
ABY Str.
Tel: ...

NUMELE ENTITĂȚII RESPONSABILE CU PUNEREA PE PIAȚĂ
(Nume, adresă și număr de telefon)

CARE SUNT SIMBOLURILE UTILIZATE PE ETICHETE?

În Europa, pericolele sunt identificate în conformitate cu Anexa II a Directivei 67/548/CEE a Consiliului.

Simbolurile înseamnă următoarele:

1 – Foarte inflamabil (F) și Extrem de inflamabil (F+)

2 – Toxic (T) și Foarte toxic (T+)

3 – Corrosiv (C)

4 – Oxidant (O)

5 – Nociv (Xn)

6 – Irritant (Xi)

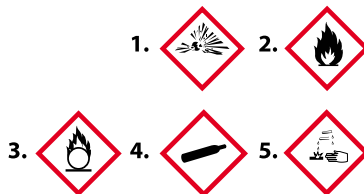
7 – Exploziv (E)

8 – Periculos pentru mediu (N)

Simbolurile de pericol ale noului sistem de clasificare, elaborat pentru crearea unui Sistem Global Armonizat de Clasificare și Etichetare a Chimicalelor, pot apărea deja pe unele etichete.

Pericole fizice

- 1 – Exploziv / Autoreactiv / Peroxizi organici
- 2 – Inflamabil / Autoreactiv / Piroforic / Substanțe și amestecuri care se autoîncălzesc / Substanțe și amestecuri care emit gaze inflamabile / Peroxizi organici
- 3 – Oxidant
- 4 – Gaz sub presiune
- 5 – Corosiv

Pericole pentru sănătate

- 1 – Toxicitate acută
- 2 – Iritant / Sensibilizarea pielii / Toxicitate acută / Efect narcotic / Iritant al căilor respiratorii
- 3 – Cancerigen / Sensibilizarea căilor respiratorii / Toxic pentru reproducere / Toxicitate asupra unui organ țintă specific / Mutagen / Toxic prin inhalare
- 4 – Corosiv

Pericole pentru mediu

- 1 – Toxic pentru mediu

Doar exemple. Pentru informații suplimentare consultați etichetele.

Ce sunt fișele cu date de securitate?

Fișa cu date de securitate dă posibilitatea să se determine dacă agenții chimici periculoși sunt prezenți în produsele utilizate și ajută la evaluarea riscurilor pentru sănătatea și securitatea lucrătorilor rezultate din utilizarea acestor agenți.

Când se livrează o substanță periculoasă sau chiar înainte de livrare, fiecare producător, importator și/sau distribuitor trebuie să trimită utilizatorului o fișă cu date de securitate care conține informațiile necesare pentru protecția sănătății oamenilor și pentru protecția mediului. Informațiile conținute în fișa cu date de securitate trebuie să fie scrise în limba oficială a statului membru în care se află locul de muncă. **În caz contrar, beneficiarul trebuie să solicite aceasta producătorului sau furnizorului.**

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să contactați:

Romanian Labour Inspection
14, Matei Voievod Street, Sector 2
Bucharest Romania

tel.: +40 (21) 302 70 44
fax: +40(21) 302 70 84
e-mail: tamara.morariu@inspectiamuncii.ro